

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Jan Ove Fjellveit	500	17/06289-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
3/18	Bjergvin bispedømeråd 2016-2019	07.02.2018

BJØRGVIN BISPEDØMERÅD - HØRING VIRKSOMHETSGJENNOMGANG BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Vedlegg:

Følgemail

Høringsbrev

Virksomhetsgjennomgang i BKF - Rapport til fellesrådet juni 2017

Saksorientering

Bergen Kirkelige fellesråd har hatt en virksomhetsgjennomgang, og har ut fra rapporten sendt ulike modeller på høring. Utgangspunktet for arbeidet var en forventning fra Bergen Kommune på å kunne svare på et eventuelt kutt i budsjettet på fem prosent. Videre forventning om at dersom man ønsker å bygge nye kirker, så må man også vise til hvor man vurderer å redusere driften, eksempelvis ved å stenge kirker.

Utvalget har ikke gått så langt i sitt arbeid. Stiftsdirektør og tre proster har vært med i arbeidet. I siste fase valgte stiftsdirektør å ha noe avstand til arbeidet av to grunner. Det ene var at rapporten rundt sentraladministrasjonen, utarbeidd av KA, ikke i tilstrekkelig grad går inn i behovet for effektivisering også på dette nivået i virksomheten. Modeller for mulig effektivisering kunne berøre spørsmål rundt kirkeordning og samspill med bispedømmenivået. Eksempelvis en kritisk vurdering av dupliseringer. Stiftsdirektør valgte å følge dette opp i samtaler med kirkevergen, i stedet for å ta det i gruppen. Som effekt av dette er det satt ned et felles HR utvalg.

Modellen tar heller ikke inn over seg utfordringene ved delt ledelse i soknet. Kirkeordning med samordnet ledelse, og forsøk på dette, har også vært drøftet med kirkevergen i Bergen. Her har man ikke kommet i mål. Eksempelvis handler dette om samhandling mellom sokneprest, menighetsråd og administrasjonsleder. En side av det er arbeidsgiveransvar, men primært handler det om ledelse. Hvem skal være leder av virksomheten, innbefattet alle ressurser og innhold? Dette er det ingen av modellene som kommer til rette med. Modellene vil eksempelvis se annerledes ut om man tenker soknepresten som leder, med administrativ støtte, enn om man tenker samordnet ledelse.

Det tegnes modeller ut fra at man mener å ikke ha nok kompetanse hos alle administrasjonsledere til å inneha arbeidsgiveransvar. Det vil ikke være nok ressurser til å rekruttere denne kompetansen til hver sokn. Dernest var det et sterkt ønske om å få på plass mest mulig hele stillinger innen eksempelvis trosopplæring. Begge utfordringene anerkjenner vi, men opplever ikke at modellene kommer i god nok inngripen med dette.

Tidligere modell med prostileder er slik sett bedre, enn modeller der man blir asymmetriske i forhold til menigheter og prostier.

Administrasjonen har ikke hatt tilstrekkelig med tid og ressurser til å gå i dybden på denne høringen. Eller mer presist man har avventet innspill fra fagforeningene, og dette har man ikke fått tid nok til å ta inn momenter ved sakens utsendelse. Dette vil vi måtte ettersende. Vi vet at rapporten skaper uro i menighetene og blant prestene. Vi hadde håpet å ha noen høringssvar fra presteforeningen og teologene før vi leverer endelig høringssvar. Bispedømmerådet vil måtte balansere forståelsen for både fellesrådet sin utfordring og forståelse for prestenes uro.

Prestene sin uro slik vi fanger den opp, går på flere områder. At modellene undergraver nærvær i soknet. Informasjonsflyt og samspill med administrasjonslederne er kritisk viktig. Dette fungerer i dag varierende. De modellene som tegnes løser ikke utfordringene der dette ikke fungerer, bortsett fra at det vil sikre bedre kompetanse. Det er samtidig fare for at asymmetrien kan komplisere dette samspillet ytterligere enn det er i dag. Der man i dag har delt administrasjonsleder mellom flere sokn, er også erfaringene av nærvær varierende.

Svar ut fra spørsmålene i høringen:

1. Hva er din/deres vurdering av rapporten?

Bjørgvin bispedømmeråd anerkjenner at arbeidet som er gjort med virksomhetsgjennomgangen er grundig og viktig. Det er elementer man kunne gått dypere inn i, men vi har forståelse for at det ville bli politisk vanskelig å håndtere. En slik rapport som beskriver et mulig scenario ville fort bli lest som «slik blir det». Vi vil likevel mene at rapporten i større grad kunne holdt fast i noen av de vanskeligste spørsmålene. Om man må stenge ned virksomhet på grunn av redusert økonomi, hvor og hvordan ville man løse dette? Hvilke kirker ville man prioritere om man skulle sortert i eksempelvis tre kategorier? Videre, om man skulle foreslå soknesammenslåinger, hvor og hvordan ville man løse dette? Også her kunne man lage kategorier. Noe av dette ligger i modellene, men kunne vært beskrevet noe tydeligere.

To andre områder som rapporten også kunne gått dypere inn i, er virksomheten til sentraladministrasjonen og spørsmålet rundt ledelse i soknet. Begge spørsmålene handler om kirkeordning og roller i framtidig kirkeordning. Ut fra rapportens mandat kunne dette utelates, men det blir i større grad aktuelt når man har valgt å gå videre til en mulig endring.

Her blir det også et spørsmål om framdrift og hvor prekært det er å få til endringer raskt. Det er pekt på at de økonomiske innsparingene er relativt små. Vi stoler på at fellesrådet gjør vurderinger som veger kostnadene ved å gjøre en relativt stor endring like før nye store endringer, opp mot hva reelle innsparinger er i de modellene som velges. Sett utenfra synes innsparingene å være i minste laget, men vi har stor respekt for at dette kjenner fellesrådet detaljene rundt bedre enn vi gjør.

2. Hvilken av de foreslåtte modeller/eventuelt kombinasjoner av dem ivaretar best hensikt og mål (*sikre og styrke kirkens nærvær i Bergen*)?

Bjørgvin bispedømmeråd er usikker på om noen av modellene fullt ut kommer i god nok inngripen med å styrke kirkens nærvær i Bergen. Det vil styrke noe, men har også innebygd elementer som kan svekke nærværet.

3. Har du/dere andre forslag til løsninger som ivaretar hensikt og mål?

Bjørgvin bispedømmeråd vil peke på tre forslag:

Det kunne være enklere å komme fram til gode modeller, om man startet med å lande basisspørsmålet om ledelse i soknet først. Da ville det være lettere å tegne ut både linje og støttefunksjoner ut fra dette. Her har Kirkemøtet pekt på samordnet ledelse som den modellen man skal prøve ut.

Det er ikke vurdert i hvilken grad den tidligere modellen med prostiledere ville vært et bedre valg. I alle fall burde det bli vurdert noe mer uavhengig, enn det vi opplever det er gjort her. Samspill med sokneprestene og med prost kan fungere i de foreslåtte modellene, men er i liten grad tegnet ut eller avklart.

Den asymmetri som ligger i modellene har innbygd risiko for manglende informasjonsflyt og manglende samordnet ledelse. Trolig er risikoen større enn risikoen for det samme i dag. Og dette er av erfaring et kritisk punkt.

Det kunne også vært hensiktsmessig å se nærmere på sentraladministrasjonens administrativ støtte og faglig støtte, der man også vurderte dette i tettere samspill med bispedømmets administrasjon. Eksempelvis for å avklare duplisering eller tydeligere rutiner/delegasjon/ fullmakter.

4. Har du/dere forslag til fagområder det er naturlig å samarbeide om?

Bjørgvin bispedømmeråd tenker primært at dette spørsmålet er rettet til menighetene, men vil særlig peke på trosopplæring, tiltak mot ungdom innen ledertrening, ungdomsarbeid og gudstjenester, og tiltak mot spesielle utfordringer innen diakoni eksempelvis sorggrupper.

5. Hva tenker du/dere er det viktigste ved tilhørighet til kirkens fellesskap – er det kirkebygg, soknegrenser, stab, menighetsråd eller annet?

Bjørgvin bispedømmeråd vil vise til rapporter rundt sammenslåingen av fem sokn i Bergen sentrum, som tydelig viser at man ikke skal undervurdere kirkebygget som identitetsmarkør, der nest presten og i noen tilfeller andre i staben, da oftest kantor. Dette er de folkekirkelige markørene, knyttet til møtepunktene rundt de store hendelsene i menneskers liv. Identitet til at alle kirkene innen et sokn er «våre kirker» er mulig, men krever tydelig felles strategi. Identitet til målgrupper, eller menigheten som så dann er noe som er mer flyktig, eller tar tid å etablere. Det er dermed ikke sagt at det er uviktig, men man må jobbe med og ikke mot at kirken som bygg er viktig for folk.

6. Har du/dere synspunkter på sammenslåing av noen sokn?

Bjørgvin bispedømmeråd vil forholde til det soknene ønsker.

7. Har du/dere råd om prosess og tidsperspektiv på gjennomføring av tiltak?

Bjørgvin bispedømmeråd vil peke på at det er store endringer på gang med kirkeordning i 2020, men vet samtidig at dette ikke løser alle de utfordringer som ligger i kirkens ordninger.

Bjørgvin bispedømmeråd vil likevel peke på at man bør vurdere å se på ledelse av soknene og avklare dette spørsmålet, om mulig, før man går videre. Her ønsker bispedømmerådet å være i dialog før fellesrådet vurderer veien videre.

8. Har du/dere andre kommentarer til rapporten?

Prestene sin uro slik vi fanger den opp, går på flere områder.

At modellene undergraver nærvær i soknet. Informasjonsflyt og samspill med administrasjonslederne er kritisk viktig. Dette fungerer varierende. De modellene løser ikke utfordringene der det ikke fungerer, bortsett fra at det vil sikre bedre kompetanse. Det er samtidig fare for at asymmetrien kan komplisere dette samspillet. Der man i dag har delt administrasjonsleder mellom flere sokn, er også erfaringene av nærvær varierende.

Innspill fra fagforeningene vil bli ettersendt til bispedømmerådet så snart de foreligger.

Momenter herfra vil måtte vurderes inn i endelig høringsvar.

Saken er skrevet på bokmål ut fra effektiviseringshensyn, og i tråd med at fellesrådet har sendt det på bokmål.

Forslag til vedtak

Bjørgvin bispedømmeråd har drøftet spørsmålene og ber administrasjonen ferdigstille et svar på høringen.